

NIEUWSBRIEF

*Samen reflecteren: kennisuitwisseling
in de loop van 2022 naar 2023*

Voorwoord

Janne van Doorn en Pauline Aarten

Wij kijken wederom terug op een succesvol ViNe-jaar. We organiseerden een symposium over het thema rouw (in maart), over het thema 'morele verwondingen' (in juni), en kijken uit naar het begin van het nieuwe jaar waarin het symposium over 'de randen van de victimologie' plaatsvindt.

In deze nieuwsbrief staan we stil bij de inzichten die we in 2022 hebben opgedaan - Welke initiatieven zijn er ontplooid? Welke succesvolle trainingen hebben er plaatsgevonden? Welke onderzoeksrapporten zijn er uitgekomen? Daarnaast zullen we ook vooruitblikken op 2023: welke belangrijke initiatieven staan er in de steigers?

Onze ViNe-leden hebben niet stilgezeten! Een aantal specifieke ontwikkelingen zullen we in deze nieuwsbrief uitlichten, met bijdragen van onder andere onze ViNe-leden Nicole van Gelder, Danielle Lako, Suzanne Bouma, Gert Jan Slump en Marianne Cense.

Veel leesplezier en fijne feestdagen!

INHOUDSOPGAVE

Voor Haar

Sabine Oertelt-Prigione, Paula Vermue & Nicole van Gelder, p. 2-3

Onmacht thuis

Ester Wijnen, p. 4

Nothing about us without us

Gert Jan Slump, p. 5

Onderzoeksnetwerk Partnergeweld

Danielle Lako, Suzanne Bouma en Jamila Mejdoubi, p. 6

Onderzoeksnetwerk SEKSO

Marianne Cense, p. 7-8

Slachtoffers: Onderzoek, beleid en praktijk

Janne van Doorn, p. 9

Overig nieuws

p. 10

Voor Haar: kapperstraining voor ondersteuning aan slachtoffers van huiselijk-/partnergeweld

Sabine Oertelt-Prigione, Paula Vermuë & Nicole van Gelder

Radboudumc

Sabine Oertelt-Prigione

In September jl. zijn drie wetenschappers van Radboudumc in samenwerking met Sterk Huis, Expertisecentrum Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in regio Hart van Brabant en IMW Tilburg het onderzoeksproject 'Voor Haar' gestart - een onderzoek naar de kapperstraining waarbij kappers getraind worden in het bieden van ondersteuning aan slachtoffers van huiselijk geweld en/of partnergeweld.

De kapperstraining Sterk Knippen

In de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Australië zijn kappers getraind om huiselijk geweld te signaleren en bespreekbaar te maken en om slachtoffers te verwijzen naar hulp. Kapsalons blijken een goede plek te zijn om vrouwelijke slachtoffers van partnergeweld te bereiken omdat er vaak vrouwen werkzaam zijn en vrouwen zich er vaak comfortabel en veilig voelen. Soms hebben zij ook een jarenlange vertrouwensband met hun kapper. Verder is er bij kappers fysiek contact, waardoor kappers ook fysieke signalen van geweld kunnen opmerken.

Paula Vermuë

In Nederland is er bereidheid onder kappers om een training te volgen en deze rol op zich te nemen en zij kunnen dus een vorm van informele hulp zijn. Zodoende hebben de Taskforce Kindermishandeling Hart van Brabant en Sterk Huis de training 'Sterk Knippen' voor kappers ontwikkeld. Deze training is gebaseerd op Shear Haven uit de Verenigde Staten. In 2021 en 2022 zijn een aantal kappers getraind in de regio Hart van Brabant.

Onderzoek nodig

Hoewel er in binnen- en buitenland kapperstrainingen bestaan, is er relatief weinig wetenschappelijk onderzoek naar gedaan. In Nederland is nog niet onderzocht hoe kappers de training Sterk Knippen hebben beleefd en inzetten. Er is ook nog niet

Nicole van Gelder

onderzocht hoe kappers die nog niet zijn getraind aankijken tegen het adresseren van partnergeweld in hun werk, en of er bepaalde kenmerken zijn bij kappers die hiervoor openstaan zodat deze meer gericht benaderd kunnen worden voor een training. Aangezien zij een belangrijke rol kunnen vervullen in het ondersteunen van slachtoffers, is het belangrijk om hier onderzoek naar te doen. Op die manier verzamelen we kennis om de training te optimaliseren en over wat de kappersbranche nodig heeft om met dit thema om te gaan. Dit omvat tevens het afbakenen van hun rol, aangezien zij niet de rol van huiselijk geweld- en zorgprofessionals op zich moeten nemen.

De uitkomsten van dit onderzoeksproject kunnen ook toepasbaar zijn voor andere beroepsgroepen (in de schoonheidsindustrie), zoals schoonheidsspecialisten, nagelstylisten en woningcorporaties. Dit is belangrijk om een meer maatschappijgerichte aanpak van partnergeweld te bevorderen, aangezien dit geweld in de gehele maatschappij voorkomt.

Oproep van de onderzoekers

Tot en met januari 2023 interviewen wij kappers uit de provincie Noord-Brabant. Indien netwerkleden in deze regio hun kapper willen attenderen op dit onderzoek, waarderen wij dat ten zeerste. Kappers die interesse hebben, kunnen een e-mail sturen naar paula.vermue@radboudumc.nl. In het voorjaar van 2023 zullen wij een online vragenlijst uitzetten onder kappers in heel Nederland. Wij staan open voor suggesties van de ViNe-netwerkleden voor andere beroepsgroepen die wellicht baat zouden hebben bij een training m.b.t. huiselijk geweld en/of partnergeweld omdat zij een centrale rol hebben in de maatschappij, of bijvoorbeeld regelmatig bij mensen achter de voordeur komen. Die suggesties kunnen we meenemen in eventueel vervolgonderzoek. Natuurlijk zijn tips over relevante literatuur ook zeer welkom!

Dit onderzoek wordt gefinancierd door Stichting Achmea Slachtoffer en Samenleving.

"Aangezien kappers een belangrijke rol kunnen vervullen in het ondersteunen van slachtoffers, is het belangrijk om hier onderzoek naar te doen. Op die manier verzamelen we kennis om de training te optimaliseren en over wat de kappersbranche nodig heeft om met dit thema om te gaan"

Onmacht thuis

Ester Wijnen

Spreker, auteur en adviseur over Partnergeweld

In de aflevering ‘Onmacht Thuis’ van de Publieke Tribune gaan wethouder Marcelle Hendrickx, prof. Dr. Majone Steketee, ex-plegers René Haring en Ray Zijlstra en voormalig slachtoffer Ester Wijnen met elkaar in gesprek.

Wat hebben ouders in situaties van huiselijk geweld nodig om aan de bel te trekken?

Zij gaan in op de vraag: Wat hebben ouders in situaties van huiselijk geweld nodig om aan de bel te trekken? De ervaringsdeskundigen geven een inkijk in hun ervaringen en waarom zij niet aan de bel trokken of hoe ze geen hulp kregen toen ze dat wel deden.

Wat is er nodig om de cirkel van geweld te doorbreken? Luister naar de verschillende perspectieven vanuit bestuur, ervaring en onderzoek. Met elkaar in gesprek gaan is belangrijk om niet uit het oog te verliezen hoe de werkelijkheid zich verhoudt tot wat schuld, schaamte en angst met je doet.

Biografie Ester

In juli 2020 besloot Ester openbaar te gaan op LinkedIn met haar verhaal over partnergeweld. Dat het ook sterke onafhankelijke vrouwen overkomt. Sindsdien geeft zij lezingen, doet onderzoek naar de ervaringen van slachtoffers en verschijnt in de media. Zij richtte hiervoor Ester Wijnen Spreekt op. Om de verborgen verhalen een stem te geven. Het is haar missie om bewustzijn te brengen over partnergeweld – intieme terreur. Verteld vanuit het perspectief van binnenuit. Ester is ondernemer in leiderschap en organisatieontwikkeling en werkte jarenlang als interim-manager in het maatschappelijk veld. Ook is zij actief als adviseur en toezichthouder. Zij schreef het boek ‘Jij bent het probleem’ over haar leven met intieme terreur. Een autobiografisch en inspirerend levensverhaal over de langdurige impact van huiselijk geweld.

Nothing about us without us

Gert Jan Slump

Herstelrechtexpert bij Restorative Justice Nederland

In november 2022 is een bijzonder, door de Stichting Achmea Slachtoffers en Samenleving en Slachtofferhulp Nederland mede gefinancierd project van Restorative Justice Nederland afgerond.

Samen met slachtoffers van seksueel geweld, naasten en professionals werkten we aan een herstelgerichte steunomgeving voor slachtoffers en naasten. Centraal in de ontwikkeling van de steunomgeving stond de inbreng van slachtoffers en naasten: 'Nothing about us without us'. Slachtoffers van seksueel geweld geven aan dat ze veel behoefte hebben aan steun uit hun omgeving maar daar vaak hele grote moeite mee hebben. We ontwikkelden samen met slachtoffers en naasten en kernpartners Slachtofferhulp Nederland, Perspectief Herstelbemiddeling en de Eigen Kracht Centrale een steunaanbod.

Het steunaanbod bestaat uit:

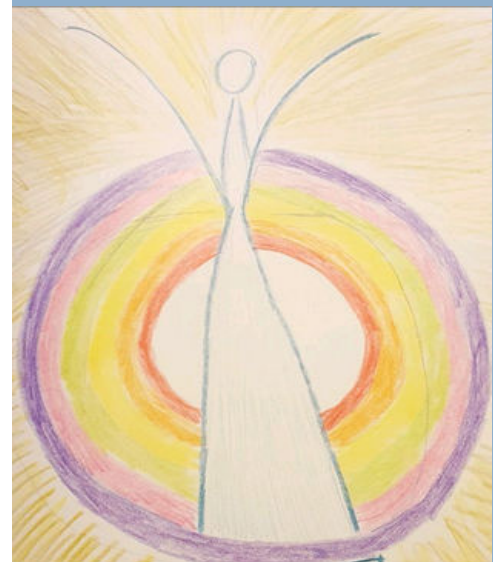
- Een doe-het-zelf-pakket;
- Versterking van het aanbod voor lotgenotencirkels (online en live) voor slachtoffers van seksueel geweld;
- Een aanbod voor lotgenotencirkels (online en live) voor naasten van slachtoffers van seksueel geweld;
- Inzet van begeleide herstelcirkels bij het herstellen van steun en contact tussen slachtoffers en naasten via Perspectief Herstelbemiddeling en de Eigen Kracht Centrale.

Het hele ontwikkelproces zelf was een indrukwekkende manifestatie van de potentie van herstelcirkels vanuit een binnen herstelrecht tot nu toe onvermoed maar veelbelovend perspectief. In 2023 werken we aan implementatie van het steunaanbod binnen Slachtofferhulp Nederland Nederland. De samenwerking is een sterk staaltje coöperatieve en 'survivor led' innovatie van slachtofferhulp dat de ondersteuning van slachtoffers en naasten verder brengt.

Projectleiders: Sonja Graansma, Miriam Van Oostwaard, Malini Laxminarayan en Gert Jan Slump. Gefinancierd door Stichting Achmea Slachtoffer en Samenleving en Slachtofferhulp Nederland. Ondersteund vanuit het Centrum Seksueel Geweld, Openbaar Ministerie en de Politie Nederland.

"Ik word ook geraakt door de verhalen die in het pakket en op de website staan... een kettingreactie voor mijn proces – en het is ook ondersteunend geweest voor mij als deelnemer aan het maakproces... negatieve ervaring inzetten voor iets positiefs, dat geeft heel veel kracht. Je creëert letterlijk ruimte."

- deelnemer

door Sonja Fraansma

Onderzoeksnetwerk Partnergeweld

Danielle Lako, Suzanne Bouma en Jamila Mejdoubi

In 2021 is het onderzoeksnetwerk Partnergeweld opgezet door Suzanne Bouma, Jamila Mejdoubi en Danielle Lako. Zij hebben alle drie veel onderzoekservaring op het thema partnergeweld, onder meer door hun promotie-onderzoeken waarin dit thema centraal stond.

Doelen netwerk

De doelen van het netwerk zijn kennisuitwisseling (een klankbord zijn van elkaar), kennissynthese (wat weten we, wat weten we nog niet en op welke manier kunnen we deze kennis met elkaar verbinden?) en kennisdisseminatie (zorgen dat kennis bij de juiste mensen op het juiste moment komt). Ook willen we een platform bieden waar mensen elkaar kunnen vinden om samen te werken en te lobbyen.

Belang van dit netwerk

Het netwerk is belangrijk omdat we merken dat er veel onderzoekers met dit thema bezig zijn maar dat ze dat niet altijd van elkaar weten. Hierdoor bestaat de kans dat er bepaalde kennis in onderzoeken ontbreekt of dat er 'dubbel' onderzoek wordt gedaan. Ook kunnen we ons gezamenlijk sterker maken voor bijvoorbeeld meer geld voor bepaald onderzoek. Eigenlijk is het korte antwoord: samen kunnen we meer!

We hebben een aantal online bijeenkomsten georganiseerd waarin we een inventarisatie hebben gemaakt van de wensen van de deelnemers en waarin lopend onderzoek gepresenteerd is. Ook is er een kennisagenda gepresenteerd. Het is dit jaar ook gelukt om één keer fysiek bij elkaar te komen! We hopen vooral dat onderzoekers elkaar beter weten te vinden en samen kunnen werken en dat we tegelijkertijd ook makkelijker kunnen samenwerken met professionals uit de praktijk en beleidsmedewerkers.

Geïnteresseerd?

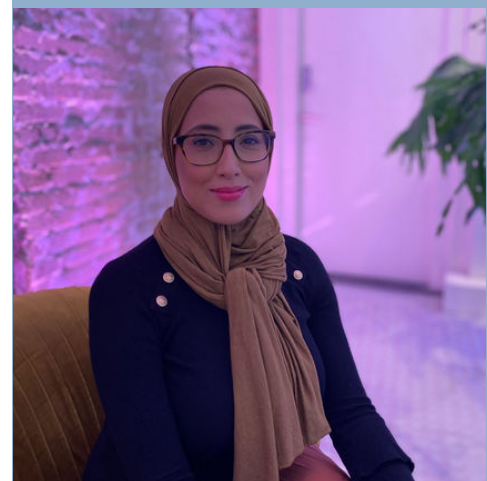
Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden door een bericht te sturen naar het e-mailadres netwerkpartnergeweld@gmail.com. En zij kunnen ons op [LinkedIn](#) volgen.

Danielle Lako

Suzanne Bouma

Jamila Mejdoubi

Onderzoeksnetwerk SEKSO

Marianne Cense en Jenneke van Ditzhuijzen

Marianne Cense

SEKSO is een nieuw nationaal netwerk voor onderzoekers op het thema seksuele gezondheid of seksualiteit, oftewel 'seksonderzoekers'. Het is in 2022 opgericht door Rutgers en de Universiteit Utrecht en wordt gecoördineerd door Marianne Cense en Jenneke van Ditzhuijzen. Op 13 oktober 2022 is het netwerk gelanceerd met een symposium in Utrecht.

Doelen netwerk

SEKSO is in de eerste plaats een netwerk, waarbinnen onderzoekers elkaar kunnen vinden, zodat er meer uitwisseling en ontwikkeling van kennis ontstaat. Veel onderzoekers zijn relatief 'alleen' in het doen van onderzoek op dit thema binnen hun eigen organisatie. Door verbinding kunnen seksonderzoekers elkaar versterken om onderzoek naar seksualiteit binnen de eigen instituten steviger te positioneren. Een tweede doel is de samenwerking bevorderen en gezamenlijke issues uit te werken. Uit onze enquête kwam naar voren dat ruim 80% van de deelnemers met elkaar in gesprek wil over ethische of methodologische kwesties waar seksonderzoekers tegenaan lopen.

Jenneke van Ditzhuijzen

Belang van dit netwerk

Seksonderzoekers kunnen te maken krijgen met specifieke uitdagingen, bijvoorbeeld in het verkrijgen van ethische toestemming om onderzoek onder kinderen en jongeren te doen, hoe media en politiek onderzoeksresultaten (mis)bruiken, het hardnekkige morele frame van seksuele risico's en valkuilen dat om het onderwerp blijft hangen en hoe je als onderzoeker omgaat met het categoriseren van mensen, gezien het risico op stigmatisering en stereotypering. Een netwerk waarin seksonderzoekers deze dilemma's kunnen bespreken en krachten kunnen bundelen, bestaat nog niet in Nederland. Dat er behoefte is aan een netwerk als SEKSO bleek uit de volle zaal tijdens het start symposium, met meer dan 80 onderzoekers van Universiteiten, hogescholen, kennisinstituten, onderzoeksbureaus, academische ziekenhuizen, en zzp'ers.

We willen bereiken dat seksonderzoekers elkaar kunnen versterken. SEKSO biedt een podium aan seksonderzoekers voor het bespreken van dilemma's en om elkaar te inspireren met nieuw onderzoek en verfrissende benaderingen. We organiseren elk jaar een symposium, hebben een LinkedIn groep en ontwikkelen in de toekomst nieuwe plannen voor samenwerking.

Wie zijn de SEKSO-leden?

Er staan inmiddels ruim 150 personen op de SEKSO-ledenlijst, en deze lijst groeit. Lid worden van dit netwerk is voor iedereen die zichzelf als actieve seksonderzoeker identificeert, en dit in of vanuit Nederland doet. Er is bewust gekozen voor een hele ruime definitie van SEKSOnderzoek, die onderzoek op gebied van seksuele gezondheid en seksualiteit omvat. Hoewel de naam van het netwerk misschien anders suggereert, betekent dit dat onderzoeksthema's verder reiken dan seksueel gedrag zelf, maar altijd zeer sterk vervlochten zijn met seksuele gezondheid en seksualiteit. Dus SEKSO gaat ook over sekse- en genderdiversiteit, intersectionaliteit, en abortus en ongewenste zwangerschap.

SEKSO gaat over seksualiteit in de breedte, over seksueel plezier, consent en seksueel geweld, over sekse, seksuele en genderdiversiteit, en over seksuele en reproductieve rechten en gezondheid..

Geïnteresseerd?

Seksonderzoekers die willen aansluiten bij SEKSO, kunnen zich [aanmelden](#) voor de mailinglijst via de website van Rutgers, en zich opgeven voor de LinkedIn groep [SEKSO Seksonderzoekers Netwerk](#)

Slachtoffers: Onderzoek, beleid en praktijk

Janne van Doorn

Projectleider ViNe en Universitair Docent aan de Universiteit Leiden

J. van Doorn, J. Brands, M.J.J. Kunst, E.R. Muller, A. Pemberton en L. van Reemst (Eds.), 2023, Slachtoffers: Onderzoek, beleid en praktijk. Wolters Kluwer, Deventer.

Begin 2023 komt het handboek ‘Slachtoffers: Onderzoek, beleid en praktijk’ uit, onder redactie van Janne van Doorn, Jelle Brands, Maarten Kunst, Erwin Muller, Antony Pemberton en Lisa van Reemst.

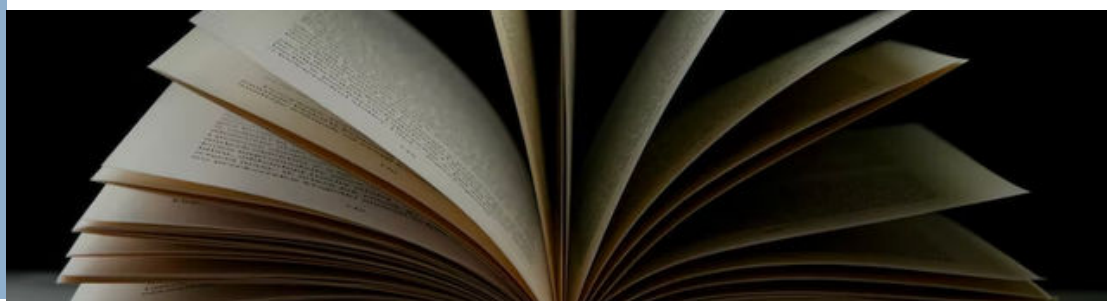
Zowel in de wetenschap als in de praktijk bestaat er veel kennis over de omgang met, de hulp aan, de rechten voor, en het beleid over slachtoffers. In ‘Slachtoffers: Onderzoek, beleid en praktijk’ is deze kennis bij elkaar gebracht door diverse experts vanuit de wetenschap en praktijk. Daarmee bespreekt dit handboek de belangrijkste aspecten van slachtofferonderzoek, -beleid en praktijk en biedt daarmee een uniek overzicht van inzichten over slachtofferschap.

De redactie en auteurs hebben voor dit handboek een selectie gemaakt van onderwerpen die een hoge mate van relevantie hebben voor het begrijpen en doorgronden van de positie van slachtoffers en slachtofferbeleid. Hierbij wordt primair gekeken naar de Nederlandse situatie, maar ook internationale aspecten komen aan bod.

Het handboek bestaat uit 40 hoofdstukken, opgedeeld in drie delen:

- Deel 1: Geschiedenis en theorie slachtofferschap
- Deel 2: Typen slachtofferschap nader belicht
- Deel 3: Reacties op slachtofferschap

Kortom, ‘Slachtoffers: Onderzoek, beleid en praktijk’ dient als een interdisciplinair leer- en handboek, waarbij de theorie en praktijk van slachtoffers en slachtofferbeleid worden beschreven en geanalyseerd.

Overig nieuws

ViNe-symposium 19 januari 2023 De randen van de victimologie

Op 19 januari 2023 organiseert ViNe het symposium 'De randen' van de victimologie'. Wie zien wij als slachtoffer? Wat betekent slachtofferschap? Tijdens dit symposium staan we stil bij de groepen die we wellicht niet zo snel als slachtoffer bestempelen en daardoor aan 'de rand van' de victimologie staan. Zo vertelt Esther van Ginneken over slachtofferschap in detentie, André de Zutter over liegende slachtoffers en geeft Antony Pemberton een reflectie op de vraag 'wat is slachtofferschap?'

Locatie: Kamerling Onnes Gebouw, Universiteit Leiden, Leiden

Tijd: 9:30-16:00 (incl. lunch en netwerkborrel)

Aanmelden voor dit gratis symposium kan via deze [link](#).

We hopen jullie allen weer live te zien op 19 januari!

Fijne feestdagen!

Wij wensen jullie fijne feestdagen en hopen in het nieuwe jaar op veel mooie netwerkmogelijkheden!

Ook suggesties
voor de nieuwsbrief
of een nieuwtje
inzenden?

Neem contact met
ons op!

Contactinformatie

@ victimologie.nl@gmail.com

 www.victimologie.nl